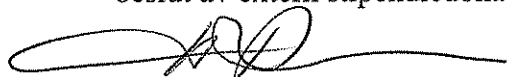

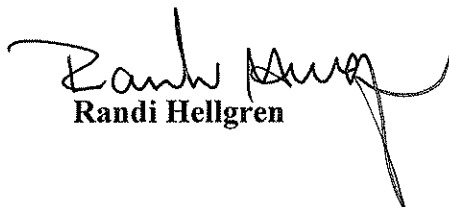
2012-03-16

Riktlinjer för stipendier vid Linköpings universitet

Rektor fastställer härmed riktlinjer för stipendier för utbildning i forskningsförberedande syfte, postdoktoral utbildning och s k transfereringsstipendier. Riktlinjerna gäller ej för sådana stipendier som ställs till förfogande genom beslut av extern stipendiedonator.

Helen Dannetun

Randi Hellgren

Kopia till

Prorektor
Universitetsdirektören
Fakultetsstyrelserna
Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap
Institutionerna
UF (Foldevi, Ström, Törnborg)
Internrevisionen
SACO-rådet (Lönnevik)
OFR/Ss samverkansorgan (Bergman)
SEKO (Dahlström)
Studentkåreerna

Riktlinjer för utdelning av LiU inrättade stipendier för utbildning i forskningsförberedande syfte samt postdoktoral utbildning

1 Stipendier – inledning

1.1 Allmänt om stipendier i rättsligt avseende

Ett sätt för studenter och blivande forskare att finansiera sitt uppehälle (inklusive kostnad för hyra av bostad) är genom stipendier. Denna form är skattemässigt gynnad och kan nyttjas, dock endast under förutsättning att det uppenbarligen rör sig om ett stipendium i rättslig mening. Gränsdragningen kan vara svår att göra i praktiken eftersom det alltid är omständigheterna i det enskilda fallet som avgör.

1.2 Vad är ett utbildningsstipendium?

Stipendium får utdelas enbart under förutsättning att det är avsett för mottagarens utbildning och får inte utgöra ersättning för arbete för utgivarens räkning (lön eller annan ersättning för utfört arbete).

1.3 Avgränsning mot lön eller annan arbetsersättning

Det är vanskligt att här närmare beskriva gränsdragningen mellan utbildning och arbete. Omständigheterna är ju olika i varje enskilt fall. Vissa uppenbara konstateranden kan dock göras. Självfallet måste arbetsmoment kunna ingå i utbildning. Sådana bör dock utföras under handledning och upphöra i och med att stipendiaten lärt sig uppgiften. Att självständigt bedriva arbetsuppgifter är därmed inte förenligt med stipendiatformen. Överhuvudtaget bör stipendiatens verksamhet tydligt kunna urskiljas såsom utbildning i förhållande till den verksamhet som i övrigt bedrivs av anställd personal. Utbildningsmomenten skall dokumenteras i för individen fastställda kursplaner/motsvarande (för forskningsförberedande studier) eller utbildningsplan (för postdoktorala studier).

1.4 Information till stipendiaten

Det är prefektens skyldighet att säkerställa att stipendiaten informeras om innehållet i denna punkt.

Ett stipendium mottas skattefritt, men mottagaren ska lämna information i sin självdeklaration om att denne mottagit stipendium. Huruvida ett stipendium bedöms vara skattepliktigt eller ej avgörs i efterhand i domstol i de fall Skatteverket anser att LiU betalat ut ett stipendium som avser arbete och inte studier. Skatteverket lämnar inga förhandsbesked utan bedömningen sker alltid i efterhand.

Ett stipendium är inte sjukpenning- och föräldrapenninggrundande eftersom stipendiaten inte utför arbete för LiU:s räkning.

En stipendiat omfattas inte av arbetsskadeförsäkringen med däremot av arbetsmiljölagen.

I nuvarande pensionssystem bygger den allmänna pensionen på ett intjänande av pension varje år man arbetar. Eftersom stipendiebeloppet ej beskattas ger stipendiet inte heller någon pensionsrätt (inkomstpension och premiepension). Utebliven pensionsrätt under stipendietiden kan inte kompenseras senare i yrkeslivet.

Alla stipendiater skall uppmanas att se över sitt försäkringsskydd med avseende på livförsäkring, eftersom stipendieinnehav varken grundar rätt till sjuk- eller arbetsskadeersättning.

2 Stipendier

2.1 Stipendier för utbildning i forskningsförberedande syfte

Stipendium får bara ges till personer som är av antagningsenheten formellt antagna (och registrerade i Ladok) till sådan högskoleutbildning på grundnivå och/eller avancerad nivå vid Linköpings universitet eller annat universitet med vilket LiU har samarbete, vilken enbart eller i allt väsentligt syftar till att förbereda för utbildning på forskarnivå. Denna typ av forskningsförberedande studier skall alltid leda till högskolepoäng inom grundläggande utbildning så att studenten får meriter i samband med sina studier.

Den som erhåller ett stipendium bör vara behörig att påbörja utbildning på forskarnivå eller kunna förväntas uppnå behörighet genom andra studier under stipendieperioden än dem som stipendiet avser. Stipendiet får inte utgöra den regelmässiga inkörsporren till utbildning på forskarnivå inom ett ämnesområde eller en fakultet, utan bör komma till användning företrädesvis i de fall en studerande är osäker om sitt intresse för en forskarutbildning eller om den studerande och/eller institutionen är osäker om vederbörandes lämplighet/förmåga att genomgå sådan utbildning. Stipendium får inte ges till den som antagits till utbildning på forskarnivå.

Stipendiebeloppet uppgår till motsvarande 2500 kr/vecka

Stipendium för utbildning i forskningsförberedande syfte utgår för högst 52 veckor dock längst under 12 månader efter den första stipendiedagen. Därefter bör stipendiaten ta ställning till om han/hon skall ansöka om antagning till forskarutbildning.

2.2 Stipendier för postdoktoral utbildning

Stipendium får ges till utländska medborgare med doktorsexamen/motsvarande förvärvad i annat land än Sverige.

Ett stipendium för postdoktoral utbildning får ej bestå enbart i ett forskningssamarbete med ömsesidigt utbyte av metod- och teknikkunskande utan måste ha mycket tydligare utbildningsinslag med avseende på den gästande stipendiaten. I utbildningsplanen ska det vara mycket klart definierat vad som ska uppnås.

Stipendiebeloppet uppgår till 20 000 kronor per månad.

Stipendium för postdoktoral utbildning får utgå för **högst två år** från LiU.

2.3 Transfereringsstipendium

I de fall Linköpings universitet förvaltar medel där en extern finansiär antingen i ett beslut eller i en kompletterande bilaga uttryckt att medlen är avsedda att täcka fördyrande omkostnader, resekostnader, kostnader för deltagande i seminarier, workshops och kurser eller uppehålls- och resekostnader för besökare i Sverige får utbetalning av stipendium ske med stöd av den externa finansiärens beslut.

3 Ansökan och beslut

Prefekten inrättar stipendier, ledigkungör de stipendier som kan sökas och inforrar förslag till stipendiater. Till ansökan om stipendium skall meritförteckning samt av handledaren och stipendiaten gemensamt utarbetade och överenskomna kursplaner/motsvarande (för forskningsförberedande studier) eller utbildningsplan (för postdoktorala studier) bifogas. Av ansökan skall även framgå om den sökande står i något anställningsförhållande till Linköpings universitet eller om den sökande uppbär eller har uppburit andra stipendier inom universitetet. Stipendium får, mot bakgrund av skattelagstiftningen, inte ges till en person som inom en tvåårsperiod **innan** vederbörande börjar ta emot stipendiet har mottagit lön eller arvode av nämnvärd omfattning från universitetet. Lön etc får över huvud taget inte ha utgått från den institution som beslutar om stipendiet. Vid tveksamhet om tillåtligheten av att dela ut ett stipendium till viss person skall frågan underställas personalchefen.

Prefekten har att pröva inkomna ansökningar/förslag, besluta om utdelning av stipendier och därvid fastställa under vilken tid ett stipendium skall utgå och vilka villkor som skall vara knutna till stipendiet. Av beslutet ska framgå vem som är stipendiats handledare. Av beslutet skall även framgå att stipendiaten inte uppbär någon som helst lön (inkl. arvoden och andra löneformer) från universitetet under stipendietiden.

Prefektens beslut om utdelning av stipendier får ej delegeras.

4 Stipendiebelopp

Stipendiebeloppet är avsett att täcka kostnader för uppehälle (inklusive kostnad för hyra av bostad) under vistelsen vid Linköpings universitet och får inte utgöra ersättning för arbete som har utförts, utförs eller kommer att utföras för LiU:s räkning.

Stipendier får endast finansieras med medel från externa finansiärer. Medel från statsbudgeten får ej användas till stipendier. Observera att vissa externa finansiärer också förbjuder att deras medel används till stipendier. Exempel på sådana finansiärer är Vetenskapsrådet, FAS och Formas

Institutionen får ersätta utländsk stipendiat för dennes kostnader för resa till och från Sverige.

Om stipendiaten bedöms behöva åka på konferenser eller andra resor under sin stipendietid får institutionen ersätta de faktiska resekostnaderna, men inte betala ut traktamente och förrättningstillägg.

Av stipendiebeslutet skall framgå vilket stipendiebelopp, utöver grundstipendiet, som stipendiaten erhåller för resa till och från Sverige och/eller ersättning för faktiska

resekostnader i samband med konferensresor eller andra resor under stipendietiden. Fakturor från resebyrå etc. skall bokföras som stipendium och ersättning för kvitton betalas ut som stipendium. I båda fallen räknas kostnaderna av från beslutade belopp. Kostnader i samband med resor som betalas mot faktura, och där kostnaden avser stipendiaten, skall i fakturasystemet stipendiets diarienummer framgå.

Stipendierna ska utbetalas via personalsystemet HR+.

5 Periodicitet

Utbetalning av stipendier avsedda för utbildning kan utbetalas med periodicitet – t.ex. månatligen, utan att betraktas som periodiskt understöd enligt Skatteverkets direktiv.

6 Sjukdom, olycksfall, försäkringar och arbetsmiljö

Ett stipendium är inte sjukpenning- och föräldrapenninggrundande eftersom stipendiaten inte utför arbete för LiU:s räkning. Intyg till Försäkringskassan får endast utfärdas av prefekten, och av intyget ska tydligt framgå att stipendiaten är studerande.

En stipendiat omfattas inte av arbetsskadeförsäkringen men däremot av arbetsmiljölagen som omfattar alla studenter (och anställda) som vistas i LiU:s lokaler.

Stipendium bör utgå med oförändrat belopp under föräldraledighet eller sjukdom i upp till sex månader. Om stipendiaten varit oförmögen att bedriva studier p.g.a. sjukdom eller föräldraskap, och under tiden erhållit stipendium kan motsvarande förlängning av stipendietiden medgivas med målet att stipendiaten skall kunna fullfölja sina studier. Detta beslut fattas av prefekt efter samråd med stipendiaten. Om stipendiaten p.g.a. kronisk sjukdom eller av annat skäl inte bedöms kunna genomföra sin utbildning överhuvudtaget, ankommer det på prefekten att ompröva stipendiet. I beslutet om stipendium skall tas in information om att stipendiet omprövas om stipendiaten blir förhindrad att utnyttja det för avsett ändamål.

Utländsk stipendiat omfattas av statens grupp- och individförsäkring (GIF).

Stipendiater är en del av arbetsgemenskapen, och omfattas av arbetsmiljölagen. I detta ligger att LiU har ansvar för såväl fysisk, psykosocial arbetsmiljö. Medarbetarsamtal kan dock formellt inte bli aktuellt eftersom de inte har en anställning, men däremot skall stipendiater erbjudas uppföljningssamtal inom ramen för den individuella utbildningsplanen, och i dessa bör frågor om arbetsmiljön tas upp. Handledare har ansvar för att ta hand om stipendiaten på ett bra sätt.

7 Utbildningsintyg

Stipendiat skall vid stipendietidens utgång utan särskild begäran härom erhålla ett av prefekten utfärdat intyg om genomförd utbildning. Kursplaner/motsvarande (för forskningsförberedande studier) eller utbildningsplan (för postdoktorala studier) ska tillsammans med intyg om genomförd utbildning diarieföras och arkiveras på samma diarienummer som beslutet. Om stipendiat avbryter sin utbildning i förtid ska även detta dokumenteras och diarieföras.

9 Uppehållstillstånd

För information om uppehållstillstånd hänvisas till Migrationsverkets hemsida, www.migrationsverket.se. Stipendiater erhåller uppehållstillstånd för studerande och har i och med detta automatiskt rätt att arbeta under uppehållstillståndets giltighetstid, dock ej vid LiU.

10 Konsekvenser av felaktigt utnyttjande av stipendier

Som framgår av bestämmelserna är det vanskligt att närmare beskriva gränsdragningen mellan utbildning och arbete. Beslut i enskilda stipendieärenden, vilka baseras på universitetets bestämmelser, innebär ingen garanti för att granskare från Skatteverket eller Riksrevisionen kan komma fram till andra ståndpunkter.

Om en person erhåller både lön och stipendium från universitetet betraktas enligt rättspraxis stipendiet som förtäckt lön, varför skattskyldighet respektive skyldighet att leverera in sk sociala avgifter omedelbart inträder. De ekonomiska konsekvenser som – efter felaktigt stipendiebeslut enligt skattemyndighetens bedömning – åsamkas LiU och/eller stipendiaten, skall bäras av institutionen (såväl skatt som sociala avgifter). Stipendiaten skall ersättas för den uppkomna skatten och den ersättning som då utbetalas betraktas i sin tur som lön till stipendiaten.

Det framstår därför som synnerligen riskfyllt om stipendiaten varvar perioden med uppbärande av stipendium med perioder av arbete för universitetet, eller om den som varit t ex amanuens med uppgift att delta i forskningsarbete kort tid därefter tilldelas stipendium.

Frågan om en viss finansieringsform är ett stipendium eller i själva verket en annan ersättningstyp avgörs av domstol först i efterhand. Konsekvensen av en felaktig bedömning resulterar normalt i att stipendiemottagaren beskattas och stipendieutgivaren kommer att krävas på sk sociala avgifter på utbetalt stipendiebelopp. Stipendiaten kan dessutom drabbas av skattetillägg om han/hon inte särskilt anmäler stipendiet i sin självdeklaration. Om utgivaren och mottagaren mot bättre vetande överenskommer om att undanhålla myndigheterna uppgift om ett tveksamt eller otillåtet stipendium kan fråga om skattebrott uppkomma för båda.

Slutligen bör också de anställningsmässiga konsekvenserna noteras. En stipendiat kommer inte i anställningsskyddssammanhang att kunna åberopa sin stipendietid och om en stipendiat utför arbete åt annan institution kan han/hon komma att betraktas som anställd, trots att detta inte ursprungligen var överenskommet eller ens meningen från någondera partens sida. En sådan i efterhand konstaterad anställning gäller tills vidare, eftersom någon uppgörelse om lagenlig tidsbegränsning inte träffats mellan parterna. Att stipendiet varit tidsbegränsat saknar betydelse i det sammanhanget.

11 Ikraftträdande

Riktlinjerna gäller fr.o.m. den 1 april 2012 och ersätter Riktlinjer för stipendier vid Linköpings universitet (LiU-2010-00220).